



Skipulagsstofnun
Jón Smári Jónsson
Borgartún 7b
105 REYKJAVÍK
Iceland

Garðabær, 14.4.2025
Málsnúmer: 202503-0055
LA

Efni: Matsáætlun um nýja bryggju við Alviðruhamra ásamt efnisflutninga á landi.

Vísað er í tölvubréf frá Skipulagsstofnun sem barst gegnum Skipulagsgátt, dags. 19. mars 2025, þar sem óskað er eftir umsögn Náttúrufræðistofnunar um matsáætlun framkvæmda EP Power Minerals Iceland ehf. sem áformar að reisa bryggju við Alviðruhamra á austanverðum Mýrdalssandi. Auk þess er gert ráð fyrir efnisflutningum þangað frá efnistökusvæði fyrirtækisins á Háöldu við Hafursey.

Fyfirhugaðar framkvæmdir við Alviðruhamra fela í sér:

- Rörabryggja sem verður um 12 m breið og nær um 2 km út frá ströndinni. Um 200 m langur viðlegukantur verður við enda hennar.
- Utan við bryggjuna þarf um 1 km langan brimvarnargarð til að skýla henni fyrir öldugangi.
- Vinnuhöfn, aðstaða fyrir báta og pramma vegna bryggjuframkvæmda. Reistir verða tveir grjótgardar sem ná um 400-500 m út frá ströndinni. Gert er ráð fyrir að garðarnir verða 920 m og 600 m langir.
- Dýpka þarf sjávarbotn um 7-8 m innan garðanna og grafa þarf rennu í gegnum sandrif sem liggur á um 5-6 m dýpi utan við ströndina.
- Leggja þarf 16 km langan vinnuveg (allt að 18 m breiður) eða færiband ásamt þjónustuvegi til að koma efni frá námunni við Hafursey að Alviðruhömrum.
- Geymslusvæði fyrir allt að 300 þús. tonn af efni og starfsmannaaðstaða á svæðinu. Samtals um 40 ha svæði.
- Ný efnistökusvæði m.a. vegna efni í grjótvirnir og til annara uppbygginga.
- Rafmagnslögn verður líklega um jarðstreng frá Prestbakka meðfram Þjóðvegi 1 að Mýrdalssandi, en sem loftlína yfir Mýrdalssand að Alviðruhömrum.

Náttúrufræðistofnun hefur kynnt sér matsáætlunina og þar kemur fram flest það sem skoða þarf vegna mats á umhverfisáhrifum. Þeir umhverfisþættir sem snúa að hlutverki Náttúrufræðistofnunar eru: Lífríki á landi (gróður og fuglar) og í sjó (botndýralíf og selir), jarðmyndanir, landslag og ásynd.

Náttúrufræðistofnun vill koma eftirfarandi ábendingum á framfæri.



Fyrirhugaðar stórfamkvæmdir við Alviðruharma og flutningsleið þangað frá Hafursey munu hafa mikil áhrif á áður óraskað landssvæði.

Mikilvægt er að gera grein fyrir vistgerðum, gróðri og fuglum, innan framkvæmdasvæðisins. Kanna þarf mikilvægi svæðisins fyrir útbreiðslu og fæðuöflun sjófugla t.d. á varptíma sem og að vetri til.

Varðandi lífríki í sjó er mikilvægt að kanna hvort um séu að ræða hrygningar- og/eða uppeldissvæði fiskitegunda. Eins þarf að skoða botndýrasamfélag og gera grein fyrir tegundafjölbreytni.

Kann þarf hvort að fyrirhugaðir flutningar á landi og á sjó komi til með að hafa truflandi áhrif á lífríkið t.d. er varðar lýsingu, hljóðvist, aukið ryk og sandfok eða hættu á mengun. Er hætta á að ágengar eða framandi tegundir geti borist inn á svæðið með flutningum t.d. lúpína með flutningabílum eða sjávarlífverur með kjölfestuvatni flutningaskipa.

Eldgjáhraunið er sögulegt hraun og þrátt fyrir að vera sandborið hefur það hátt verndargildi. Gervíggar í Álftaveri eru alþjóðlega mikilvægir vegna fágætis. Full þörf er að kortlegga vel útbreiðslu gervigga á svæðinu þar sem þeir ná út fyrir mörk friðlýsta svæðisins. Svartir sandar myndaðir við jökulhlaup þykja einstakir á heimsvísu.

Gera þarf grein fyrir efnisnámunum og efnisþörf vegna fyrirhugaðra framkvæmda, nýjum efnistökusvæðum, stærð þeirra og áætluð efnistaka í hverri námu fyrir sig. Gera þarf betur grein fyrir mögulegum grjótlutningum erlendis frá sem nota á í grjótnargarða og hvernig staðið verður að þeim flutningum til landsins.

Landslag frá ströndinni við Alviðruhamra í átt að Mýrdalsjökli er stórbrotið og einstakt. Beinn og upphækkaður vinnuvegur, eða færiband, ásamt raflínumöstrum munu hafa neikvæð áhrif á landslag. Lýsing við hafnarmannvirki mun hafa áhrif á landslag. Þá fellur svæðið undir skilgreiningu um óbyggð víðerni og þarf að gera grein fyrir skerðingu þeirra.

Mikilvægt er að gerð sé grein fyrir náttúruvá í umhverfismatsskýrslu. Fyrst og fremst eru það möguleg jökulhlaup samfara eldgosum í Mýrdalsjökli sem geta borið með sér mikið magn af gosefnum til sjávar. Hins vegar eru það möguleg sjávarflóð við ströndina t.d. í ofsaveðrum.

Gera þarf rannsóknir og líkanareikninga á setflutningum, öldugangi og strandrofi við ströndina og hvaða áhrif t.d. vinnuhöfn og brimvarnagarður hafa á setflutninga. Eins þarf að gera grein fyrir áhrifum þess að fyrirhugað er að gera skarð í sandrifið úti fyrir ströndinni og hvort það geti breytt núverandi ástandi sjávar s.s. setflutningum eða straumum. Gera þarf betur grein fyrir efnislosun í hafi vegna dýpkunar sjávarbotns við þjónustubryggju og dýpkunar í siglingarennu í gengum sandrifið úti fyrir strönd.

Sumt af því sem hér hefur verið sett fram verður fjallað nánar um í umhverfismatsskýrslu. Náttúrufræðistofnun gerir ekki frekari athugasemdir.

Virðingarfyllst,

Lovísa Ásbjörnsdóttir
jarðfræðingur